

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/185/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117226659
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5117226659.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členiek senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v spore žalobkyne: W. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XX, XXX XX H., zastúpená splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., advokátkou a členkou združenia Advokátska kancelária BEDNÁŘOVÁ & HODOŇOVÁ, so sídlom Mariánske námestie 31, 010 01 Žilina, proti žalovanému: Mesto Žilina, so sídlom Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina, IČO: 00 321 796, zastúpené JUDr. Teréziou Ďatkovou, advokátkou, so sídlom B. XXX/XX, XXX XX H., o poskytnutí primeraného zadosťučinenia, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 41C/74/2017-358 zo dňa 28. januára 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie v celom rozsahu zamietol žalobu žalobkyne (veta prvá výroku) podanú na súde dňa 13.09.2017 v znení pripustenej zmeny (uznesením zo dňa 28.01.2019 vyhlásenom na pojednávaní, na č.l. 337 súdneho spisu), ktorou sa domáhala poskytnutia primeraného zadosťučinenia od žalovaného, a to vo forme ospravedlnenia zverejneného v periodiku Radničné noviny v znení uvedenom v žalobnom návrhu za uvedenie nepravdivých a zavádzajúcich informácií na jej osobu v Radničných novinách Mesta Žiliny v mesiaci marec 2016 č. 13 na str. 6 v článku „Píše Žilinský večerník pravdivo v súvislosti s osobou pani A.“ a v reportáži pre televíziu Markíza, ktorá je dostupná na internetovej stránke. Zároveň sa domáhala peňažnej satisfakcie od žalovaného vo výške 30.000,- eur za zníženie jej dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal (veta druhá výroku).

2. Z jeho dôvodov vyplynulo, že súd prvej inštancie na skutkové závery z vykonaného dokazovania, aplikoval ustanovenia § 11, § 12 ods. 1 až 3, § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), čl. 10 ods. 1 až 3 Listiny základných práv a slobôd, čl. 16 ods. 1, čl. 26 ods. 1, 2, 4 Ústavy SR, čl. 10 ods. 1, 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Spor medzi stranami spočíval v tom, či žalobkyňa bola zo strany žalovaného „dôvodne“ označená za neplatičku, neprispôsobivého občana vo vzťahu k ostatným vlastníkom a nájomcom predmetného bytového domu a či nevyužila druhú šancu v súvislosti s možnosťou bývania v predmetnom byte. Spornou bola aj zverejnená informácia o konečnom dátume vyplatenia dlhu žalobkyňou na nájomnom v spojení s užívaním predmetného bytu. Žalovaný mal žalobkyňu opakovane bezdôvodne označiť za dlžníčku, a to v čase, keď tieto dlhy mala dávno vyplatené, za osobu, ktorá nevyužila druhú šancu poskytnutú jej žalovaným v súvislosti s obývaním predmetného bytu, za osobu neprispôsobivú a v konečnom dôsledku za klamárku, ktorá o svojej životnej situácii zavádza verejnosť. Následkom takto tvrdených skutočností sa žalobkyňa stala objektom útokov

na jej osobu a majetok. Denne čelila posmechom a vulgarizmom na jej osobu ako aj rodinu. Konaním žalovaného tak bola znížená jej dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti v značnej miere so zdôraznením, že je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím.

3. Primárne okresný súd skúmal, či zverejnenie článku v Radničných novinách v marci 2016 a v ňom uverejnené informácie a vyjadrenie hovorca žalovaného na adresu žalobkyne v predmetnej reportáži boli zásahom neoprávneným, spôsobilým privodiť žalobkyni ujmu na jej osobnostných právach, pričom sa zaoberal len podstatnými námietkami strán sporu, ktoré považoval z hľadiska skutkového a právneho posúdenia veci za relevantné. Z predložených listinných dôkazov, najmä právoplatných rozhodnutí súdov o vypratání žalobkyne z predmetného bytu (rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 27C/189/2012-251 zo dňa 16.04.2015 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/317/2015 zo dňa 28.07.2015) mal preukázané, že žalobkyňa bola skutočne dlhodobo neplatičkou a z dôvodu neplatenia nájomného a poplatkov za služby spojené s užívaním bytu došlo k zániku nájmu predmetného bytu výpoveďou dňa 31.05.2011. Ďalej mal preukázané, že žalovaný napriek tomu umožnil žalobkyni zmluvou na dobu určitú užívať byt do 31.05.2012, hoci už nebol povinný dať žalobkyni takúto šancu. V súvislosti s nevyužitím šance žalobkyňou okresný súd poukázal na obsah samotného článku, ako aj výsledky vykonaného dokazovania (právoplatné rozsudky, listinné dôkazy - sťažnosti a žiadosti o vyriešenie situácie ohľadom susedského spolunažívania so žalobkyňou v bytovom dome), že situácia ohľadne bývania žalobkyne mala dve roviny a to nielen ne/platenie žalobkyňou za tento byt, ale aj medziľudské vzťahy v bytovom dome. Poukázal, že žalobkyňa mala a naďalej má preukázateľne dlhodobo vyhrotené vzťahy so susedmi v predmetnom bytovom dome. Priamo v právoplatnom rozsudku okresného súdu (o vypratání) je žalobkyňa vyhodnotená ako osoba so zjavne nevhodným spôsobom správania ako užívateľka predmetného bytu. Súd tak uzatvoril, že informácie v predmetnom článku ohľadne žalobkyne ako neplatičky a neprispôsobivej osobe, nie sú nepravdivé, článok nevychádza z neoverených údajov, ale z právoplatných súdnych rozhodnutí. V článku je korektným spôsobom vecne nie jednostranne vykreslená situácia žalobkyne. Konajúci súd kládol dôraz na kontext celého článku. Dodal, že žalobkyňa bola za neplatičku označovaná aj v iných článkoch zverejnených v Žilinskom večerníku a predložených žalovaným v tomto konaní, pričom o zverejnenie svojej nepriaznivej životnej a finančnej situácie sa zaslúžila vo veľkej miere žalobkyňa a jej rodina (tieto vyšli v rokoch 2015 a 2016 v Žilinskom večerníku s názvami „Musia sa vystaňovať“, hoci všetko zaplatili, Dajme im šancu, Náhradné bývanie za trojnásobok dôchodku, Vystaňuje exekútor A. na ulicu?“). Z obsahu a kontextu sporného článku je zrejmé, že tento je najmä reakciou na informácie poskytnuté v inom periodiku Žilinský večerník a v tomto článku boli čitatelia objektívne, vecne informovaní o celej kauze žalobkyne. Pokiaľ ide o tvrdenie, že žalobkyňa poskytnutú šancu nevyužila, konajúci súd v súvislostiach danej kauzy toto tvrdenie považoval za hodnotiaci úsudok, prípadne kritiku k nevhodnému správaniu sa žalobkyne, ktoré bolo navyše preukázané, preto tento názor autora považoval za akceptovateľný. Z hľadiska kontextu predmetného článku ako celku, aj keď v ňom nebolo výslovne uvedené, že žalobkyňa už dlhy vyplatila, takéto informovanie verejnosti nemohlo predstavovať zásah do osobnostných práv žalobkyne. Článok prezentoval, že žalobkyňa za byt neplatila, nie že za byt neplatí. Navyše čitatelia článku boli objektívne informovaní o dvoch rovinách danej kauzy, a to nielen roviny dlhov, ale aj roviny spolunažívania v bytovom dome. Podľa názoru konajúceho súdu, celý článok tak, ako bol koncipovaný naplňal primárny účel spravodajstva, t.j. prezentáciu udalostí týkajúcich sa žalobkyne z pohľadu verejnosti a otázok spoločenského života. Vzhľadom na zvolený spôsob podania informácie v predmetnom článku, tento nebol spôsobilý vyvolať žalobkyni žiadnu ujmu resp. vzbudiť verejné pohoršenie nad žalobkyňou tak, ako sa žalobkyňa snažila pred súdom prezentovať vytrhnutím jednotlivých pasáží článku z jeho kontextu. Z článku alebo z predmetnej reportáže nevyplýva prezentovanie žalobkyne zo strany žalovaného ako klamáry, javí sa to len ako subjektívny, ničím nepodložený pocit žalobkyne.

4. Súd zdôraznil, že negatívne reakcie, na ktoré poukázala žalobkyňa (z komentárov, či diskusií k článkom) neboli reakciami širokej verejnosti, ale bezprostredných susedov. Široká verejnosť prejavila žalobkyni podporu a odsúdila konanie žalovaného. Prípadné negatívne vyjadrenia bezprostredných susedov v tomto smere na adresu žalobkyne pramenili z ich reálnych skúsenosti. Súčasne bolo preukázané, že tvrdené negatívne reakcie voči žalobkyni existovali už dávno pred zverejnením predmetného článku, teda článok nebol spúšťačom negatívnych reakcií vo vzťahu k žalobkyni. Okresný súd tak nezvážil ani príčinnú súvislosť medzi predmetným článkom a žalobkyňou tvrdenu ujmu. Rovnako bolo preukázané, že k poškodeniu majetku žalobkyne došlo pred zverejnením predmetného článku (oznámenie o poškodení poštovej schránky a sklenenej tabule na okne predmetného bytu zo dňa 02.06.2011 a 02.03.2013).

5. Ďalej súd dospel k záveru, že dovolená intenzita nebola presiahnutá ani informovaním o situácii žalobkyne hovorcem žalovaného v predmetnej reportáži. Hovorca objektívne informoval o genéze prípadu žalobkyne, že bola neplatička, následne si dlhy vyplatila a momentálne žiadne dlhy v súvislosti s predmetným bytom nemá. V úplnom kontexte poskytnutých informácií v priebehu celej reportáže jediná nepravdivá informácia, že žalobkyňa nemala dlhy vyplatené do 31.05.2012 (namiesto do 31.05.2011) sama o sebe žalobkyňi nemohla spôsobiť ňou tvrdenú ujmu. Navyiac nebolo preukázané, že sa jednalo vyslovene o účelové konanie hovorcu žalovaného s cieľom zdiskreditovať žalobkyňu.

6. Súd dospel k záveru, že článok tak ako bol napísaný a bežnému čitateľovi ponúknutý a predmetná reportáž v celkovom kontexte nezasiahli do práv žalobkyne na ochranu osobnosti v zmysle § 11 OZ, do jej práva na ochranu cti, dôstojnosti či vážnosti. Zo strany žalovaného nedošlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobkyne, ktorý by bol objektívne spôsobilý vyvolať u žalobkyne nemajetkovú ujmu a teda neboli splnené základné predpoklady občiansko-právnych sankcií uvedených v § 13 OZ. Preto žalobkyňi nepriznal morálne odškodnenie vo forme navrhnutého ospravedlnenia a už vôbec nie vo forme finančného zadosťučinenia. Vzhľadom na vyslovené závery zamietol okresný súd návrhy na vykonanie dokazovania výsluchom svedka O. A. (na preukázanie ujmy spôsobenej žalobkyňi v súvislosti so zverejnením nepravdivých informácií) z dôvodu jeho nadbytočnosti ako aj dôkaz listinou o hlásení úrazu (regresu) z dôvodu nesúvisu s danou vecou. Zdôraznil, že zdravotný stav žalobkyne nepovažoval za okolnosť zabezpečujúcu žalobkyňi vyššiu mieru ochrany v súlade s § 13 OZ. Zároveň nebolo preukázané, že informácie zverejnené žalovaným negatívne zasiahli do zdravotného stavu žalobkyne, resp. že by tento zdravotný stav zapríčinili. Vzhľadom na stret dvoch ústavných práv, a to práva na ochranu osobnosti a slobody prejavu a potrebu zohľadniť určitú proporcionalitu a rovnováhu medzi nimi, v danom prípade bolo podľa súdu žiaduce poskytnúť ochranu právu na slobodu prejavu žalovaného, keďže išlo o verejne prospešné informácie. Právo na slobodu prejavu žalovaného nijako neoprávnené nezasiahlo do práva žalobkyne na ochranu osobnosti.

7. Na rozhodnutie o trovách konania aplikoval ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 257 a § 262 ods. 1 CSP a žalovanému hoci mal v spore úspech v celom rozsahu nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko nepriaznivý zdravotného stav a nepriaznivú životnú situáciu žalobkyne považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa.

8. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu, v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalobkyňa z dôvodov, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. e/, f/ a h/ CSP) a navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietala, že súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, že vyjadrenie žalovaného v článku v Radničných novinách nemožno vyhodnotiť ako neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobkyne, resp. ako nepravdivú informáciu. Žalobkyňa v marci roku 2016 nebola neplatičkou, túto skutočnosť preukázala listinnými dôkazmi - fotokópiami príjmových pokladničných dokladov a potvrdením Žilbyt, s.r.o. zo dňa 27. februára 2017. Ďalej trvala na tom, že svoju druhú šancu využila, nájomnú zmluvu na dobu určitú podpísala a rovnako ako aj obdobie predtým aj potom riadne realizovala úhrady súvisiace s užívaním tohto bytu. Z listinných dôkazov spadajúcich do obdobia druhej nájomnej zmluvy (zo sťažností z 27. marca a 29. mája 2012) nevyplýva, že by sa mala dopustiť akéhokoľvek nekorektného konania voči svojim susedom. Sťažnosti odkazujú na listy, ktoré nie sú súčasťou súdneho spisu. Podstatou druhej sťažnosti sú podnety, že žalobkyňa otvára okná na schodisku, ktoré konanie nemožno hodnotiť ako nekorektné správanie žalobkyne voči susedom. Z predloženej fotografie, na ktorej žalobkyňa otvára okná v bytovom dome nevyplýva, že táto bola vyhotovená v období trvania nájomnej zmluvy a nemožno z nej vyvodit' ani záver, že otvára okná neustále. Samotný žalovaný v liste zo dňa 24. júla 2014 uviedol, že dôvodom vypratania žalobkyne nie sú sťažnosti ostatných vlastníkov bytov v bytovom dome, čo celkom vylučuje žalovaným deklarováný dôvod „nevyužitia šance“ žalobkyňou. Nesúhlasila ani so záverom súdu, že žalovaný v predmetnom článku objektívne oboznamoval verejnosť s danou kauzou bez skreslených informácií. V prípade hodnotiaceho úsudku mal žalovaný povinnosť preukázať pravdivosť skutočností a informácií, z ktorých jeho hodnotiaci úsudok vychádzal, čo nepreukázal. Poukázala na závery rozhodnutia ESLP vo veci Faltek c/a Slovensko, v zmysle ktorých aj hodnotiaci úsudok bez akéhokoľvek skutkového základu na jeho podporu môže byť prehnaný. V konaní nebolo preukázané nevhodné správanie sa žalobkyne voči jej susedom. Predložené listiny dosvedčujú iba existenciu sťažností susedov žalobkyne, ktoré sa obmedzujú na ničím nepreukázané tvrdenia. Ide o výlučne systematický záujem, aby žalobkyňa spolu so svojou rodinou v byte nebývala. Naopak v konaní bol predložený listinný dôkaz, ktorý svedčí

o opaku, a to o nekorektnom správaní suseda voči žalobkyni (začaté trestné stíhanie voči Q. A. ako obvinenému z prečinu nebezpečného vyhrážania voči žalobkyni); konanie iniciované susedmi vedené na Okresnom úrade ako priestupok bolo zastavené, o čom žalobkyňa predložila aj rozhodnutie vydané Okresným úradom Žilina, odbor všeobecnej vnútornej správy, oddelenie priestupkové zo dňa 15.02.2018. Namietala, že v konaní nebolo ani sporné ani preukázané, že žalobkyňa si negatívne reakcie zapríčinila sama, keď sa nesprávala v súlade s dobrými mravmi. Žalovaným predložené listiny preukazujú len negatívny postoj susedov žalobkyne a nie konanie žalobkyne v rozpore s dobrými mravmi. V súvislosti Absentuje zhodnotenie

Pri hodnotení správania žalobkyne ako aj hodnotenie konania žalovaného voči nej ako aj ujmy do jej osobnostných práv absentuje zhodnotenie zdravotného stavu žalobkyne. Nezainteresovaný divák vo vzťahu k poskytnutej kľúčovej informácii v reportáži, že dlh zaplatila 31. mája 2012 (namiesto 31. mája 2011) a v nadväznosti na výrok, že žalobkyňa nevyužila šancu, ktorú jej žalovaný dal, tak musel usúdiť, že tomu tak bolo práve pre nezaplatenie dlhu na nájomnom do 31. mája 2012. Žalobkyňa v reportáži vyznieva ako osoba, ktorá zavádza a klame, svoju situáciu tak zbytočne medializuje a šancu, ktorú jej žalovaný dal nevyužila, pretože ani po tom svoj dlh nevyplatila. Hovorcom poskytnutá informácia tak nie je bežnou zrejmovou nesprávnosťou, nakoľko pri informovaní verejnosti mal vychádzať z pravdivých údajov a nie údajov, ktoré sú neúplné alebo skresľujúce. Či bolo takéto konanie účelové alebo nie, je z pohľadu zásahu do osobnostných práv žalobkyne bezpredmetné a v tomto smere ide o nesprávnu interpretáciu právnej normy súdom. Zverejnenie nepravdivej informácie je samo o sebe neoprávneným zásahom do osobnostných práv žalobkyne. Ak hovorca žalovaného nemal dokonalú znalosť problematiky nemohol vynášať hodnotiace úsudky, ktoré vyzneli osočujúco pre žalobkyňu a dotýkali sa jej občianskej cti a povesti. Žalovaný pred vynesením hodnotiaceho úsudku nebral do úvahy postavenie žalobkyne v spoločnosti, že ide o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím (psychiatrickú pacientku) a nepravdivé výroky sa jej dotýkajú významnejšie ako v prípade zdravej fyzickej osoby. Na podklade nepravdivých informácií mohli tretie osoby žalobkyňu skreslene posudzovať, a samotná táto skutočnosť je postačujúca na konštatovanie, že neoprávnený zásah bol objektívne spôsobilý narušiť a ohroziť práva žalobkyne chránené v zmysle § 11 OZ. Ak negatívne reakcie susedov žalobkyne nachádzajúce sa v diskusii súviseli so všeobecným negatívnym postojom k žalobkyni, tak informácie v článku ako aj v reportáži ich v tomto postoji iba utvrdili. Ujmu na strane žalobkyne zvyrazňuje celkový priebeh prípadu, kedy hoci žalobkyňa dlh na nájomnom uhradila, bola jej na podpis žalovaným pripravená nájomná zmluva na dobu určitú - tri mesiace. Žalovaný si tým výrazne zlepšil právne postavenie v konaní o vypratanie bytu. Záujem na slobode prejavu na strane žalovaného tak nemôže prevážiť nad záujmom žalobkyne na ochrane jej práv v zmysle § 11 OZ a to aj s ohľadom na ochranu v zmysle Dohovoru o právach osôb zo zdravotným postihnutím. Súd nesprávne interpretoval ust. § 13 OZ, pretože v prípade žalobkyne boli naplnené ním stanovené predpoklady, došlo k neoprávnenému zásahu zo strany žalovaného, ktorý bol objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby, jej fyzickej a morálnej integrity, a to bez ohľadu na vyvolané následky. Medzi neoprávneným zásahom a ujmom na strane žalobkyne je daná aj príčinná súvislosť. S ohľadom na to je dôvodné vykonať aj dôkaz výsluchom svedka - O. A. syna žalobkyne. Nevykonaním navrhnutých dôkazov dospel súd prvej inštancie k nesprávnym skutkovým záverom.

9. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť plne sa stotožňujúc s jeho závermi a nepriznať mu trovy odvolacieho konania. Pri plnom rešpektovaní práv žalobkyne prezentoval názor, že v situácii a čase, v ktorom boli z jeho strany uverejnené predmetné informácie (predchádzajúca medializácia prípadu žalobkyňou), a spôsobom, akým ich uverejnil (pravdivo a vecne) sa nedopustil neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobkyne. Predmetné informácie neboli objektívne spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv žalobkyne, preto jej nemožno priznať zadosťučinenie podľa ust. § 13 OZ a s dôvodmi podaného odvolania nesúhlasil. Tvrdenia prezentované odvolateľkou v odvolaní považoval len za jej subjektívne vnímanie, prežívanie a hodnotenie informácií zverejnených žalovaným. V záujme poskytnutia informácie o veci verejného záujmu uverejnil dôvody, pre ktoré súd rozhodol o povinnosti predmetný byt vypratať a pre ktoré žalovaný so žalobkyňou nepredĺžil nájomnú zmluvu uzavretú na dobu určitú. Bolo vecou verejného záujmu ozrejmiť dôvod, pre ktorý sa žalobkyňa ako užívateľka mestského bytu musí po 25 rokoch z neho vysťahovať, i keď svoj záväzok s vynaložením veľkého úsilia celej rodiny vysporiadala. Neplatenie nájomného potvrdila i žalobkyňa a skutočnosti ohľadom jej správania k susedom tvrdené a preukazované žalovaným v konaní nepoprela, ba dokonca v podaní zo dňa 16.11.2017 uviedla, že sú v danej veci irelevantné. Tvrdenia žalobkyne, že sa nedopustila akéhokoľvek nekorektného konania k susedom v čase od marca do mája 2012, prvýkrát produkované až v odvolaní, vyvracia vykonané

dokazovanie pred súdom prvej inštancie. Žalobkyňa v konaní urobila nespornou skutočnosť o jej nekorektnom správaní voči susedom. Omyl v dátume (dokedy mala žalobkyňa dlh na nájomnom zaplatiť) nie je takou nepravdivou informáciou, ktorá by bola objektívne spôsobilá zasiahnuť do osobnostných práv žalobkyne. Pre verejnosť bola podstatná informácia, že nájomné malo byť vysporiadané do nejakého konkrétneho času, a keďže k tomu nedošlo, nájom bytu žalobkyňi zanikol. Uvedené tak, v kontexte celej reportáže neumožňovalo divákovi vnímať žalobkyňu skreslene, či ako klamárku, o čom svedčia reakcie pod reportážou, vyjadrujúce žalobkyňi podporu a ponuku o pomoc. Žalovaný upozornil, že okresný súd do citácie z predmetného článku nesprávne zahrnul aj to, čo už predstavovalo tvrdenie žalobkyne. Nestotožnil sa s interpretáciou „nevyužitia šance“ žalobkyňou. Z predmetného článku je zrejmé, že vyslovený názor žalovaným súvisel s nekorektným správaním žalobkyne, pre ktoré sa rozhodol jej nepredĺžiť nájomnú zmluvu. Tento názor nemožno nijako spájať s tým, že by žalovaný tvrdil, že žalobkyňa voči nemu nevysporiadala svoj dlh. Žaloba na vypratanie bytu bola podaná z dôvodu zániku nájomného vzťahu. Žalovaný nemal záujem na ďalšom pokračovaní nájomného vzťahu po uplynutí nájmu na dobu určitú, čo v predmetnom článku vysvetlil práve nekorektným správaním žalobkyne, preto dôvodne zhodnotil situáciu, že žalobkyňa svoju ďalšiu šancu nevyužila. K listine predloženej odvolateľkou v odvolaní (rozhodnutie o zastavení priestupkového konania) uviedol, že nevyvracia správne skutkové tvrdenia súdu prvej inštancie ohľadom existencie susedských nezhôd. Súčasne namietal, že ju odvolateľka nenavrhol ako dôkaz v odvolacom konaní. Takýto návrh by bol však v rozpore s ust. § 366 CSP. Poukázal, že okresný súd sa s argumentáciou žalobkyne ohľadom jej zdravotného stavu v odôvodnení napadnutého rozsudku dostatočne vysporiadal (bod 54.) V tejto súvislosti doplnil, že čl. 22 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím nepriznáva takejto osobe žiadne osobitné práva na ochranu osobnosti, ale garantuje jej rovnosť v právach, práve aby nedochádzalo k ich porušovaniu len preto, že je zdravotne postihnutá, a teda k jej diskriminácii. Uzavretím nájomnej zmluvy na dobu určitú so žalobkyňou v žiadnom prípade žalovaný nesledoval zlepšenie svojho právneho postavenia. Námietku ohľadom nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov považoval za neopodstatnenú. Riadne odôvodnil, z akých dôvodov nevykonal navrhované dôkazy. Podotkol, že odvolateľka ani neuviedla, aké skutočnosti by mali byť výpoveďou svedka preukázané (ohľadom charakteru, rozsahu či intenzity nemajetkovej ujmy), preto nebolo možné posúdiť dôvodnosť žalobkyňou uplatňovanej peňažnej satisfakcie.

10. V odvolacej replike žalobkyňa zotrvala v celom rozsahu na svojej odvolacej argumentácii a nesúhlasila s vyjadrením žalovaného k odvolaniu. Rozhodnutie predložené k odvolaniu priložila len pre úplnosť, pretože ho považovala za podstatné v tomto konaní. Považovala opakovane za potrebné poukázať na skutočnosť, že nie ona sa správa nekorektne k susedom, ale oni voči nej. Koncom apríla 2019 si v poštovej schránke našla fotomontáž fotografie zo staršieho článku zverejneného na stránke E.. S ohľadom na jej zdravotný stav považovala tieto posmešky zo strany jej susedov za krutý žart. Po prvý raz sa žalobkyňa výraznejšie stretla s negatívnymi reakciami susedov, keď podala podnet na Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Žiline, ktoré opakovane zistilo množstvo nedostatkov a tieto neboli odstránené ani v roku 2017.

11. V odvolacej duplike žalovaný zotrval na svojom vyjadrení k odvolaniu a v podstate túto argumentáciu zopakoval. K ďalším listinám predkladaným žalobkyňou poznamenal, že tieto neboli žalobkyňou označené ako dôkaz a návrh na ich vykonanie by bol v rozpore s ust. § 366 CSP. Z predloženej fotomontáže nevyplýva, že by ju zhotovili jej susedia, rovnako ani z ďalších listín nevyplýva, že by susedia negatívne reagovali na žalobkyňu v dôsledku jej sťažností. Na záver uviedol, že žalobkyňa nedokáže akceptovať situáciu, ktorá nastala po zániku jej nájomného vzťahu so žalovaným, preto je pochopiteľné, že jej vnímanie žalovaným zverejnených informácií je také citlivé a vzťahovačné, nezakladá jej však nároky uplatnené v tomto konaní.

12. Vyjadrenia strán sporu boli súdom prvej inštancie zasielane v súlade s ust. § 374 CSP a v priebehu odvolacieho konania strany sporu nedoručili súdu prvej inštancie ani odvolaciemu súdu žiadne ďalšie podania vo veci.

13. Krajský súd, ako súd odvolací (34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania (postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario) toto rozhodnutie v zamietajúcom výroku (veta prvá výroku) ako i v závislom výroku o trovách konania (veta druhá výroku) v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne.

14. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP). Takýto postup je v súlade s judikatúrou Ústavného súdu SR, v zmysle ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (pozri napr. III. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09).

15. Za nevyhnutné považuje krajský súd zdôrazniť, že odvolací prieskum je striktno vymedzený odvolacími dôvodmi formulovanými v podanom opravnom prostriedku a prípadne ďalšia argumentácia vo vyjadreniach nie je pre rozhodovanie odvolacieho súdu relevantná (§ 365 ods. 3 CSP).

16. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní zároveň nemá odpovedať na každú námietku alebo argument vznesený v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinštančného rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvej inštancie a druhej inštancie tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, na ktoré týmto spôsobom v plnom rozsahu odkazuje.

17. Z obsahu podaného odvolania vyplýva, že žalobkyňa v podanom opravnom prostriedku len zopakovala argumentáciu prezentovanú v prvoinštančnom konaní. Vyplýva z nej, že sa nestotožnila so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie (výlučne namietala právne posúdenie uplatneného nároku), tak ako boli prezentované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a odvolaciemu súdu opakovane predkladala svoje subjektívne právne závery, ku ktorým mal súd prvej inštancie dospieť.

18. Odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

19. Odvolací súd dospel k záveru o dostatočnom zistení skutkového stavu veci okresným súdom nevyhnutného na rozhodnutie a pri svojom rozhodnutí z takto zisteného skutkového stavu veci vychádzal. V súlade s prezentovaným právnym názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade zverejnením sporného článku resp. odvysielaním spornej reportáže nedošlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobkyne.

20. Na potvrdenie správnosti záverov rozsudku súdu prvej inštancie a k odvolacím námietkam žalobkyne odvolací súd uvádza nasledovné: Právo na ochranu osobnosti (tzv. osobnostné právo) prináleží každej fyzickej osobe. V ust. § 11 OZ je demonštratívny výpočet jednotlivých zákonom chránených zložiek osobnosti najmä života, zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, t. z. že ide len o typické príklady a do jednotného práva na ochranu osobnosti možno zaradiť aj ďalšie v ňom výslovne neuvedené práva. Občianskoprávna ochrana osobnosti fyzickej osoby podľa ust. § 13 OZ prichádza do úvahy len pri tých zásahoch do osobnosti osoby chránenej všeobecným osobnostným právom, ktoré možno kvalifikovať ako neoprávnené (protiprávne). Neoprávnený zásah je taký zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, t. j. s právnym poriadkom. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je konanie, ktoré zasahuje do práv chránených ust. § 11 OZ a je v rozpore s povinnosťami pôvodcu zásahu stanovenými právnym poriadkom. Za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti sa považuje konanie, ktoré smeruje proti osobnej a mravnej integrite fyzickej osoby, ktoré je objektívne spôsobilé znížiť jej dôstojnosť, vážnosť a česť a ktoré ohrozuje jej postavenie a uplatnenie v spoločnosti. V niektorých prípadoch však pri konkrétnych zásahoch, hoci sa prípadne

javia ako odporujúce objektívnemu právu, takéto zásahy nemožno hodnotiť ako neoprávnené zásahy do osobnosti fyzickej osoby. Podstatou je existencia okolností vylučujúcich neoprávnenosť zásahu. Okolnosti, ktoré majú tieto právne následky a ktoré vychádzajú z hodnotenia závažnosti, významu a funkcie vzájomne si kolidujúcich porovnávaných záujmov dotknutej fyzickej osoby na jednej strane a osobitných verejných záujmov na strane druhej, sú buď obsiahnuté priamo v právnych normách, alebo z nich vyplývajú. O neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby nejde okrem iného v prípadoch, keď pôvodca skutkových tvrdení zasahujúcich česť, resp. dôstojnosť fyzickej osoby preukáže, že tieto tvrdenia sú pravdivé (tzv. dôkaz pravdy). Zásah tohto druhu totiž nie je neoprávneným zásahom do všeobecného osobnostného práva fyzickej osoby, pretože uvádzanie pravdivých skutočností je v úplnom súlade s verejným záujmom. Z tohto dôvodu nemožno proti takémuto zásahu s úspechom uplatniť žalobu na občianskoprávnu ochranu osobnosti podľa § 11 OZ. Z hľadiska poskytnutia ochrany nie je významné, či neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene či nezavinene, alebo vedome či nevedome. Nevyžaduje sa ani vyvolanie následkov, stačí, že neoprávnený zásah bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv osobnosti fyzickej osoby. Predpokladmi pre vznik občianskoprávných sankcií v zmysle ust. § 13 OZ je existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať ujmu spočívajúcom buď v porušení, alebo len v ohrození osobnosti fyzickej osoby, vznik nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi nimi.

21. K porušeniu práva na česť a dôstojnosť dochádza spravidla skutkovými tvrdeniami, ktoré sú nepravdivé, avšak aj takými skutkovými tvrdeniami, ktoré sú samé o sebe pravdivé, ale boli uvedené takou formou, v takých súvislostiach alebo za takých okolností, že objektívne vyvolávajú dojem pravdu skresľujúci, čím pôsobia difamačne (hanlivo). K zásahu do osobnostných práv môže napokon dôjsť aj prezentovaním neoprávnenej kritiky určitého správania tejto osoby. V preskumávanej veci aj podľa názoru odvolacieho súdu informácie poskytnuté v spornom článku majú jednoznačne vecný reálny skutkový základ vychádzajúci zo súdnych rozhodnutí, na základe ktorých bolo súdom rozhodnuté o vypratání žalobkyne z nájomného mestského bytu. Kontext a zvolená forma poskytnutých informácií žalovaným k dôvodom ukončenia nájmu preto nemohol byť spôsobilým k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobkyne. Hodnotiaci úsudok (kritika) autora článku v podobe, že žalobkyňa nevyužila svoju druhu šancu vychádzať len z tých istých zverejnených informácií, preto ju nemožno hodnotiť inak ako kritiku vecnú, primeranú čo do obsahu a formy nevybočujúcu z medzí stanovených na dosiahnutie sledovaného účelu - informovať verejnosť o dôvodoch ukončenia nájmu mestského bytu, resp. nepredĺženia tejto zmluvy ako reakcie na medializovanie prípadu. Pokiaľ aj došlo k zverejneniu nesprávneho údaja ohľadom dátumu úhrady dlhu na nájmomnom dlžníčkou (žalobkyňou), je potrebné túto zverejnenú nesprávnosť vnímať v kontexte všetkých uvedených informácií a nie vytrhnutú z kontextu. Pri takýchto nedostatkoch (nesprávnosti jednotlivého zverejneného údaja) v komunikácií je dôležité ako celkovo poskytnutá informácia vyznie. Dôležitým sa javí objektívne zhodnotiť, aký bude všeobecný postoj čitateľov k článku ako celku (vrátane uvedenej nesprávnej informácie, ktorú žalobkyňa označila za kľúčovú). Istú výpovednú hodnotu dávajú aj reakcie čitateľov alebo divákov, u ktorých všeobecne prevažovala podpora žalobkyne. V danom prípade aj podľa názoru odvolacieho súdu, zverejnenie tohto nesprávneho údaja v kontexte ostatných - celej genézy ukončenia nájomného vzťahu žalovaného so žalobkyňou - neumožňovalo žalobkyňu vnímať skresľujúco ako klamárku, alebo neplatičku, preto ani zverejnením tohto nesprávneho údaja nedošlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobkyne.

22. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že žalobkyňa mala dlhodobo zlé susedské vzťahy s obyvateľmi bytového domu. Touto stránkou veci sa zaoberal už súd v inom konaní (o vypratání bytu sp. zn. 27C/189/2012) a práve v záveroch svojho rozhodnutia (označené v bode 3. tohto odôvodnenia) tejto inej veci poukázal, že žalobkyňa až šikanóznym a nevhodným spôsobom uplatňovala svoje práva vo vzťahu k ostatným nájomcom a vlastníkom v bytovom dome, tieto nezhody pretrvávali počas dlhej doby a už v tomto čase vyhodnotil správanie žalobkyne ako konanie, ktoré nespĺňa charakter konania v súlade s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 OZ. Pokiaľ aj súd prvej inštancie v predmetnom konaní uviedol, že negatívne reakcie okolia, si žalobkyňa zapríčinila sama, keď sa nesprávala (nespráva) v súlade s dobrými mravmi, uviedol tak na podklade už skôr vydaného súdneho rozhodnutia, ktoré bolo v konaní oboznámené. Je prirodzené, že tieto konflikty, resp. sťažnosti na správanie žalobkyne zo strany užívateľov a vlastníkov susedných bytov (zo dňa 27.03.2012 a 29.05.2012 adresované), ktoré pretrvávali aj v období druhej nájomnej zmluvy uzatvorenej na dobu určitú žalovaný nehodnotil izolovane, ale v súvislosti so sťažnosťami z predchádzajúceho obdobia a tieto boli rozhodujúce pre nepokračovanie v nájmomnom vzťahu. Odvolací súd dáva odvolateľke

do pozornosti, že týmto sťažnosťami zo strany susedov neprikladala v predmetnom spore žiadny význam, považovala ich za irelevantné, pri vykonávaní dokazovania k týmto listinám nevzniesla žiadne námietky, obsah sťažností nerozporovala a v tomto smere nenavrhol vykonať žiadne dôkazy. Koncepcia odvolacieho konania v civilnom spore vychádza z tzv. neúplného apelačného systému. Neúplnosť apelácie znamená, že právo odvolateľa použiť v odvolacom konaní prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, je obmedzené. Odvolacia argumentácia v podobe nových skutočností a dôkazov je prípustná len za splnenia zákonom stanovených podmienok (§ 366 CSP). Z týchto dôvodov odvolací súd neprihliadol na odvolaciu argumentáciu, ktorou žalobkyňa rozporovala dôvody podaných sťažností na jej správanie v bytovom dome, resp. listiny predkladané v odvolacom konaní. Pokiaľ odvolateľka konkretizovala útok suseda voči nej k tomu odvolací súd uvádza, že dlhodobá konfliktná situácia v obytnom dome nevyklučuje aj takéto vyhrotené situácie z druhej strany. Uvedené však nič nemení na tom, že súd mal v tomto spore preukázať nevhodné správanie žalobkyne voči svojim susedom. Vzhľadom na správny záver súdu prvej inštancie, že spôsobom uvedeným v žalobe nedošlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobkyne, okresný súd nemal dôvod vykonať ďalšie navrhované dôkazy a tieto dôvodne zamietol. Pre úplnosť treba dodať, že neboli preukázané ani ďalšie predpoklady pre vznik občianskoprávných sankcií. Podľa názoru odvolacieho súdu zlý zdravotný stav žalobkyne, na ktorý počas celého konania apelovala by bol určujúci pre zohľadnenie výšky nemajetkovej ujmy za predpokladu, že by súd dospel k opačnému záveru, t.j. k vzniku občianskoprávnej zodpovednosti žalovaného za zásah do osobnostných práv žalobkyne, čo sa v danom prípade nestalo.

23. Okresný súd vykonal v prejednávanej veci dokazovanie náležitým spôsobom a v potrebnom rozsahu, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 191 ods. 1 CSP, súčasne spôsobom plne zodpovedajúcim kontradiktórnosti sporového konania umožnil stranám sporu realizáciu ich procesných práv a nadväzne zákonným spôsobom vyhodnotil tak procesnú aktivitu strán, ako aj meritum veci. Po vykonaní a vyhodnotení dokazovania zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle ust. § 220 až § 222 CSP aj správne a presvedčivo odôvodnil.

24. Na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu vo veci samej (veta prvá výroku) ako vecne správny potvrdil.

25. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvoinštančného konania (veta druhá výroku), ktorý plne zodpovedá procesnému úspechu strán v konaní a v ňom aplikovanému zákonnému ustanoveniu s dôrazom na aplikáciu ust. § 257 CSP.

26. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP s použitím ust. § 257 a § 262 ods. 1 CSP, keď zhoršený zdravotný stav a nepriaznivú životnú situáciu žalobkyne vyhodnotil ako dôvod hodný osobitného zreteľa a žalovanému ako úspešnej procesnej strane odvolacieho konania aj s poukazom na jeho návrh nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

27. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonala za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).